

**ПРОЕКТ ЗА ПИЛОТНО ПРИЛАГАНЕ НА
„ГАРАНЦИЯТА ЗА ДЕТЕТО“ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ В БЪЛГАРИЯ
ФАЗА III ОТ ПОДГОТВИТЕЛНОТО ДЕЙСТВИЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ**

КОМПОНЕНТ 2: ВЪВЕЖДАНЕ НА СИСТЕМЕН ПОДХОД КЪМ РАННАТА ДЕТСКА ИНТЕРВЕНЦИЯ

Община Чирпан

unicef
for every child

**Funded by
the European Union**

КАКВО Е РАННА ДЕТСКА ИНТЕРВЕНЦИЯ (РДИ)?

- услуга в подкрепа на родители на деца от 0 до 3-годишна възраст (приоритетна възраст) със затруднения в развитието или увреждания;

- подкрепа, консултиране, информиране и обучение на семействата да прилагат различни подходи в развитието на тяхното дете (от медицински към семейно-ориентиран подход);

КАКВО Е РАННА ДЕТСКА ИНТЕРВЕНЦИЯ (РДИ)?

- допълнителна работа със специалисти, ако това е необходимо (трансдисциплинарен екип);
- в дома на семейството и/или в естествената среда на детето – на детската площадка, в детската ясла или градина и др.

КОИ СМЕ НИЕ?

Деница Иванова
координатор / психолог

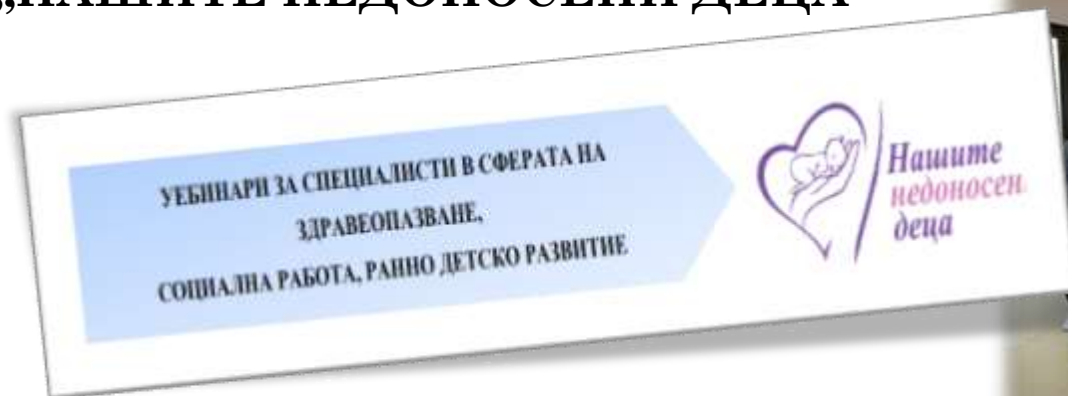
Мария Койчева
психолог

Тихомир Иванов
психолог

ОБУЧЕНИЯ НА ЕКИПА В РАМКИТЕ НА ПРОЕКТА

- Обучения на **Eurllyaid**
THE EUROPEAN ASSOCIATION ON
EARLY CHILDHOOD INTERVENTION
- Вътрешни обучения и модули на **УНИЦЕФ**
- Методическа подкрепа и супервизия от фондация „КАРИН ДОМ“
- Специализирани модули от фондация „НАШИТЕ НЕДОНОСЕНИ ДЕЦА“

- Уебинари от **БЪЛГАРСКА ПЕДИАТРИЧНА АСОЦИАЦИЯ**

КАКВО ПРАВИМ?

- работим в дома на семейството, като го посещаваме редовно, защото детето се чувства най-добре в познатата среда;
- предоставяме информация според индивидуалните нужди и потребности на всяко дете и семейство;
- подкрепяме семейството да разбира поведението и нуждите на детето, за да може то да развие своя потенциал;
- уважаваме ценностите и вярванията на семействата от различни култури, етноси и социално-икономически групи;
- работим заедно с другите професионалисти, които се грижат за детето – педиатър, лекар и други, за да следваме обща цел в развитието на детето;
- подкрепяме преходните периоди на детето от семейство към детската ясла и градина;

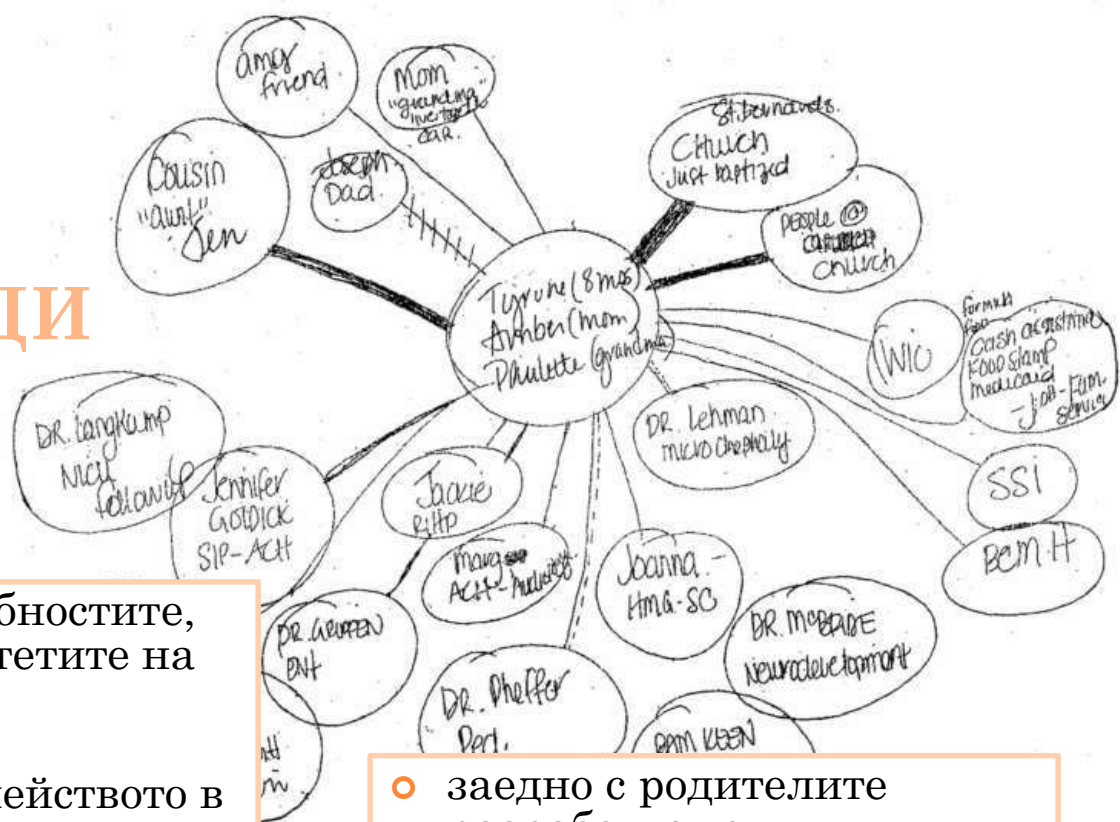
СЕМЕЙНО-ОРИЕНТИРАНИЯТ ПОДХОД

- е интервенция, насочена към цялото семейство - потребностите не само на детето, но и на родителите;
- е модел на активно участие на семейството (партньорство);
- признава уникалността на семейството (индивидуален подход);
- вижда семейството като експерт относно способностите и потребностите на детето;
- набляга на ресурсите, не на дефицитите, основава се на силните страни на детето и семейството;

Кой е
звездата?

ПРОЦЕСЪТ НА РДИ

- разбиране на потребностите, тревогите и приоритетите на семейството;
- подпомагане на семейството в житейски кризи и активиране на ресурсите за справяне (формални и неформални източници на подкрепа);
- прилагане на утвърдени методики (Еко карта и Интервю базирано на ежедневните дейности);

- заедно с родителите разработваме индивидуален план, който е съобразен с ежедневието и със специалните нужди на детето и семейството;
- изпълнение и наблюдение на заложените в плана функционални цели;

ПРОЦЕСЪТ НА РДИ

- *доброволен вход* – родителите сами заявяват своето желание за ползване на услугата чрез подписване на Информирано съгласие;

- *честота на услугата/ домашните посещения* – индивидуализиран подход (веднъж седмично, един или два пъти месечно и т.н.);
- *максимален престой в Програмата* – в зависимост от индивидуалните потребности и цели;
- *изход/ преход* - прекратяване ползването на услугата при постигане на целите, след преход и адаптация в детска градина (системен подход);

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

- възраст на детето от 0-3 години;
- възраст на детето от 3-6 години;
- риск от развитие на увреждане (недоносени бебета, бебета, родени с ниско тегло или усложнения около раждането);
- деца с увреждания и затруднения в различните области на развитие – познавателна, двигателна, речева, социална или емоционална;
- забавяне в развитието без видима причина/ увреждане;
- атипично поведение;
- деца в семейства в уязвимо положение поради фактори на околната среда – социално слаби семейства, в случаи на насилие, с ниска степен на формално образование;

ПОДКРЕПА ЗА РОДИТЕЛИТЕ

Родителите често чувстват:

- разочарование;
- социална изолация;
- допълнителен стрес;
- тревожност и безпомощност;

Това влияе върху благополучието в живота на семейството, а оттам и върху развитието на детето. С помощта на ранната интервенция родителите могат да подобрят представите за себе си и отношението си към детето, да имат повече информация и умения да подпомагат развитието му.

ЕФЕКТИ ОТ РДИ

- намалява до минимум и в много случаи преодолява забавянето на развитието; предотвратява и други вторични усложнения;
- гарантира добро здраве, физическо и интелектуално развитие и по-добри резултати в образованието на детето - влияние върху неговата цялостна бъдеща реализация;

- данните от изследвания показват, че едно на всеки три деца, които са получили услуги по РДИ, вече не се нуждае от специално обучение в предучилищна възраст или класификация за увреждане;
- спестява разходи в следващите периоди от живота на детето и семейството;
- предотвратява социалната изолация на детето;

АЛЕН И НЕГОВОТО СЕМЕЙСТВО

КАК РАЗВИВАМЕ СИСТЕМНИЯ ПОДХОД?

1. ПРЕВЕНЦИЯ И ИДЕНТИФИЦИРАНЕ

- Ангажиране на медицински специалисти за ранно идентифициране на затруднения в развитието и насочване към услуга за Ранна детска интервенция;
- скрининг на входа на услугата (инструмента ASQ 3), както и проследяване на резултатите;
- Проведени бяха серия уебинари от водещи детски лекари, насочени към медицински специалисти и родители;
- Среща за участие в изследване на приложението на скрининг инструмент за детско развитие във възрастта 0 – 3 години с ОПЛ и педиатри на територията на общините Чирпан и Братя Даскалови;

2. УСЛУГАТА РДИ

- Прилагаме методика за предоставянето на РДИ в специално разработени за проекта стъпки;
- Водене на случай – рутин-базирано интервю, индивидуален план за семейна подкрепа, домашни посещения;
- мониторинг на развитието на детето и на ефективността на услугата;

3. ЯСЛИ И ДЕТСКИ ГРАДИНИ

- Ангажиране на екипите на детските ясли;
- Изготвяне на план за адаптация на детето и подкрепа на специалистите;

КАМПАНИЯ ЗА ДОСТИГАНЕ И АНГАЖИРАНЕ НА РОДИТЕЛИТЕ И ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ

- **Информационна кампания** сред общността - създаване на фейсбук страница, местни публикации в медиите, заснемане на видео клип;
- Изработване и разпространение на **информационни листовки** с покана за провеждане на въпросник за установяване на затруднения в развитието със скрининг инструмента **Ages&Stages®**;
- **Лични срещи** с ОПЛ, педиатри, детски невролози, пастори, медиатори;
- Осъществени са **информационни срещи в детски градини, ясли, кметства** (кметове и кметски наместници) на територията на двете общини - Чирпан и съседната Братя Даскалови;
- Проведени са **родителски срещи** във всички ясли и детски градини;
- Разпространена бе **информационна брошура и плакати**, подготвени от Уницеф и екипа на услугата;

РЕЗУЛТАТИ

- Като резултат от Кампанията от м.април 2021 година досега екипът по Ранна детска интервенция работи с **над 70 семейства**;
- На **40 деца** е направена превенция на детското развитие чрез скрининг инструмента. **Пет от семействата** остават за вторично проследяване;
- На **10 семейства** е направена единична консултация; За съдействие от екипа са се обръщали родители от Пловдив, София, Бургас, Горна Оряховица, дори от Германия;
- **20 деца** са включени в услугата РДИ;
- **12 от децата** влизат в програмата, тъй като показват изоставане в минимум две от пет сфери на развитие (скрининг кампания);
- **4 от семействата** се свързват с екипа след излъчването на видео-историята;
- **3 от семействата** са насочени от медицински специалисти;
- **1 семейство** е насочено от вече ползващо услугата семейство;
- **4 деца** отпадат във второто тримесечие от услугата поради странични фактори;
- **8 от децата** са успешно изведени от услугата РДИ след постигане на желаните резултати;
- С останалите **8 деца и техните родители** работата в семейна среда продължава и към момента;

ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА

Медицински специалисти:

- Промяна на нагласите на ОПЛ, детски педиатри и т.н.;
- Липса на време за провеждане на скрининг кампанията;
- Грамотността на пациентите;

Работа със семействата:

- екипът трябва да бъде допуснат на терен в естествената среда – родителите се отдръпват, когато разберат, че работата се осъществява в домовете им или на места, където детето и семейството са в своята зона на комфорт или в техните лични граници;
- добър мениджмънт на времето – как да се съобразяваме с часовия диапазон и възможностите на семейството за посещения;
- Натрупване на голям брой специалисти, които да работят с децата;
- Притеснения относно етиктирането на детето и фактът, че живеем в малка общност;
- Наложеният експертен подход сред общността все още е стандарт за ползване на подобни услуги. Необходимо е да се популяризират предимствата на РДИ. Промяна на нагласите не само на специалистите, но и на ползващите услугите, на цялата общност.

ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА

- Другите услуги в центъра стоят по-приемливо за семействата. Заради концепцията за естествената среда и заради неразбирането, че в родителите е ключът към развитието и стимулирането на детето. Основната теза на родителите, че не те имат нужда от подкрепа, а детето им;

Ясли и детски градини:

- Екипите в детските градини се затрудняват с приобщаването на деца със затруднения в развитието и масово липсва практика средата и условията да се напасват на потребностите на детето;
- Неразбиране на необходимостта от съдействие в етапа Преход и адаптация;

Устойчивост и развитие:

- Ниското заплащане в сектора поставя под риск намирането на специалисти, които предпочитат развитието си в сектор “Образование”;
- Липсва яснота, относно устойчивостта на услугата, което е сериозна предпоставка за текучество на вече обучени специалисти;

ИЗВОДИ

- Ползването на валидизирани инструменти за скрининг и оценка е изключително полезно и необходимо за извеждане на целите на семейството и за изготвяне на план за работа с него;
- Работата в семейна среда е много по-ефективна от работата в специализирана терапевтична среда без участието на родителите;
- Децата много по-лесно възприемат и изпробват нови неща със своите близки;
- Преодоляване на бариерите при посещение на детска ясла/градина, където консултантите не са познати; създаване на партньорство и развитие на системния подход;
- Експертният модел, който поставя фокуса върху увреждането, а не върху развитието на силните страни и функционални умения на детето е широко популярен. Семейно-ориентираният подход е нова философия, за чието успешно приложение се изисква промяна на нагласата и нови умения за привличането на родителя като партньор.

МОЖЕТЕ ДА НИ ОТКРИЕТЕ ТУК:

Адрес:

*Град Чирпан,
ул. "Христо Ботев", № 50;*

Телефони:

Мария Койчева, психолог

0876 74 50 73

Тихомир Иванов, психолог

0876 21 92 88

Фейсбук страница:

Ранна детска интервенция – Чирпан

e-mail: ranna_intervencia@abv.bg

БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО!

